

**РЕЦЕНЗИЈА
НА СКРИПТАТА СО НАСЛОВ
„ПРОПРИОЦЕПТИВНО НЕВРОМУСКУЛНО ОЛЕСНУВАЊЕ - ПНМО”
(СКРИПТА) ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р ТОШЕ КРСТЕВ,
ЗА СТУДЕНТИ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ФИЗИОТЕРАПЕВТИ, ФАКУЛТЕТ
ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-90/20 од 241. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 2.6.2020 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Ѓорѓи Зафировски**, редовен професор во пензија;
- д-р **Зху Јихе**, вонреден професор на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,

за изготвување на извештај / рецензија на приложениот ракопис **„ПРОПРИОЦЕПТИВНО НЕВРОМУСКУЛНО ОЛЕСНУВАЊЕ - ПНМО”** од доц. д-р **Тоше Крстев**, наменет за студентите на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По преглед на скриптата, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Скриптата со наслов **„Проприоцептивно невромускулно олеснување - ПНМО”** од доц. д-р Тоше Крстев е наменета за студентите на студиската програма Физиотерапевти, прв циклус студии. Скриптата е во согласност со планот и наставната програма за предметот Проприоцептивно невромускулно олеснување – ПНМО, кој се слуша во III година (VI семестар), со неделен фонд од 2+1+1 часови, 4 кредити и вкупна оптовареност 120 часови, како избран предмет на студиската програма Физиотерапевти.

Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосен материјал преку кој студентите ќе можат да добијат практични знаења потребни за предметната содржина и ќе може целосно да се реализираат барањата на предметната програма и ЕКТС системот.

Податоци за обемот на ракописот: Содржината на скриптата е претставена во текст и илустрации од вкупно 55 страници. Трудот е пишуван во А4 формат, со нормален единичен проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11. Материјалот е подготвен во 3 методски единици и поединици, распоредени во согласност со наставната програма на истоимениот предмет.

Ракописот е подготвен според стандардната методологија, а обемот на скриптата и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот е резултат на детално пребарување на обемната стручно-научна литература. Авторот на јасен, едноставен и достапен начин, со разбирлив стил на пишување сублимирано ја претставува материјата која се изучува во овој предмет, како дел од целата физиотерапијата. Од особена важност е

да се потенцира специфичниот пристап кон содржините, со цел да се прикаже и потенцира практичното значење на современите сознанија, со кое се потврдува темелниот пристап во подготовката на скриптата.

Краток опис на содржината: Скриптата е напишана на лесен и разбирлив јазик. Текстот и целата илустрирана содржина се конципирани во 3 тематски дела и литература. Илустриран е со 74 слики.

Во првата тематска единица *Вовед во проприоцептивно невромускулно олеснување* авторот ги опишува историјата и почетоките на ПНМО концептот развиен од д-р Херман Кабат. Во првиот дел се зборува за основните неврофизиолошки принципи на овој вид на специфична терапија. Потоа авторот ги елаборира елементите и ефектите од ПНМО и нивната приложност во секојдневната рехабилитација.

Вториот дел е посветен на спирално-дијагоналните шаблони на движење. Детално се опишани и објаснети сите движења и нивните варијанти кои се развиле низ годините. Особен впечаток дава богатството на слики кое ќе ја направи оваа скрипта практичен водич за студентите.

Во третиот дел се опишани специфичните техники на ПНМО. Овие техники, всушност, претставуваат начини на исполнување на спирално-дијагоналните шаблони на движење. На јасен начин се опишани нивните карактеристики, начини на исполнување, како и индикации за примена. Како дополнување на овој дел се оставени и карти за разработување на план за ПНМО процедури.

Литературата содржи 16 референци, ова зборува за системскиот приод кон оваа област и за способноста на авторот за комплетно претставување на тематиката.

Скриптата со наслов **„ПРОПРИОЦЕПТИВНО НЕВРОМУСКУЛНО ОЛЕСНУВАЊЕ – ПНМО“** на студентите им дава продлабочени познавања за функцијата на човечкото тело според спирално-дијагоналните шаблони на движење. Целосно познавање на ПНМО техниките и нивна примена во рехабилитацијата.

ЗАКЛУЧОК

Скриптата **„ПРОПРИОЦЕПТИВНО НЕВРОМУСКУЛНО ОЛЕСНУВАЊЕ - ПНМО“** од авторот доц. д-р Тоше Крстев ги опфаќа сите содржини од практичен аспект, според наставната програма и содржина по истоимениот предмет на студентите на студиската програма Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Со издавање на оваа скрипта студентите ќе имаат можност да го изучуваат потребниот материјал за практична настава во соодветен обем на македонски јазик. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за скрипта, како и условите за издавање пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на ФМН при УГД - Штип ракописот за скрипта „ПРОПРИОЦЕПТИВНО НЕВРОМУСКУЛНО ОЛЕСНУВАЊЕ – ПНМО“** од доц. д-р Тоше Крстев да биде издаден како скрипта за студенти на студиската програма **Физиотерапевти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Ѓорѓи Зафировски, редовен професор, с.р.
Д-р Зху Јихе, вонреден професор, с.р.